

Sygn. akt II PSK 262/21

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa T. A. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą A. [...]

przeciwko Izabeli E. T.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 9 lutego 2022 r.,

skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 28 października 2020 r., sygn. akt XIV Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W., wyrokiem z dnia 28 października 2020 r., oddalił apelację I. E. T. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 17 grudnia 2019 r., mocą którego zasądzono od pozwanej I.E.T. na rzecz powoda T.A., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą A. (...) FHU T. A., kwotę 38.221,82 tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami.

W sprawie ustalono, że I. T. była zatrudniona u T.A. prowadzącego działalność gospodarczą A. (...) FHU – T.A. od 15 kwietnia 2016 r. do 30 czerwca 2016 r. na podstawie umowy o pracę na okres próbny, na stanowisku przedstawiciela handlowego. Zadaniem pozwanej było oferowanie klientom oprawek okularowych. W dniu zawarcia umowy T.A. powierzył I.T. samochód służbowy oraz 340 sztuk oprawek okularowych, których odbiór I.T. poświadczyła

własnoręcznym podpisem. Dodatkowo pozwana wypełniła i podpisała weksel na zlecenie T. A. na kwotę 100.000 zł. W dniu 22 czerwca 2016 r. pozwana odkryła, że doszło do włamania do samochodu służbowego, z którego skradziono trzy walizki oprawek okularowych, stanowiące własność powoda.

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia i rozważania prawne Sądu Rejonowego. Sąd ten uznał, że strona pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów, w oparciu o które można byłoby przyjąć brak jej odpowiedzialności za powierzone mienie. Podnoszona przez pozwaną okoliczność braku alarmu czy ubezpieczenia towaru są irrelevantne dla uwolnienia się przez nią z odpowiedzialności. Jest bowiem oczywiste, że gdyby pozwana zabezpieczyła powierzone jej mienie, to jest zabrała walizki do domu w piątek lub nawet w sobotę, kiedy działała już winda, nie doszłoby do ich kradzieży z niestrzeżonego parkingu.

Skargę kasacyjną wniósł pełnomocnik pozwanej, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał na występowanie istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do pytania czy brak równości stron w umowie o pracę, którą podpisała z powodem pozwana i narzucenie jej obowiązku wykupienia weksla in blanco, który następnie został przez pracodawcę wystawiony na kwotę nie odpowiadającą wartości powierzonego mienia jest zgodne z art. 24, 65 i 66 Konstytucji, a zwłaszcza z konstytucyjną zasadą równości i braku dyskryminacji oraz czy jest zgodne przepisami prawa unijnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może być przyjęta do rozpoznania. Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na

podstawie art. 390 k.p.c. Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy.

W niniejszej sprawie pełnomocnik skarżącej nie sformułował jakiegokolwiek zagadnienia prawnego, które mogłoby być przedmiotem analizy i rozstrzygnięcia ze strony Sądu Najwyższego. W pierwszej kolejności należy dostrzec, że kwestia weksla nie była przedmiotem badania sądów powszechnych, a istota sporu dotyczyła odpowiedzialności materialnej pozwanej za mienie powierzone i możliwości uwolnienia się od niej, jeżeli wykazałaby, że szkoda powstała z przyczyn od niej niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia. Dowodzenie tego jest jednak trudne, co podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 października 2009 r., I PK 87/09 (LEX nr 553671), wskazując, że w sprawie o odszkodowanie za mienie powierzone to pozwany pracownik musi uprawdopodobnić w wysokim stopniu, iż szkoda powstała na skutek zdarzeń od niego niezależnych.

Stosowanie zabezpieczeń wekslowych roszczeń pracodawcy o naprawienie szkód wyrządzonych przez pracowników jest niedopuszczalne i nieważne nie tylko dlatego, że nie ma podstawy prawnej ani uzasadnienia dla stosowania przepisów prawa wekslowego do stosunków pracy, ale także dlatego, że dopuszczenie odpowiedzialności z weksli w stosunkach pracy byłoby oczywiście sprzeczne z zasadami prawa pracy, a w szczególności z zasadami odpowiedzialności materialnej pracowników uregulowanymi w Kodeksie pracy, które z istoty i natury (właściwości) stosunku pracy i materialnej odpowiedzialności pracowników

przekreślają i wykluczają legalność konstruowania abstrakcyjnych pracowniczych zobowiązań ze stosunków pracy (a contrario art. 300 k.p.). Pracownik może zatem ponosić odpowiedzialność ze stosunku pracy na podstawie przepisów prawa pracy i wedle zasad określonych lub wynikających z tych przepisów. Jedynie wyjątkowo i wyłącznie w zakresie nieunormowanym przepisami prawa pracy obarczenie pracownika odpowiedzialnością ze stosunku pracy dopuszczalne byłoby w drodze posiłkowego i tylko odpowiedniego stosowania tych przepisów Kodeksu cywilnego, które nie są sprzeczne z zasadami prawa pracy. Dopuszczenie weksli gwarancyjnych jako dodatkowego, abstrakcyjnego tytułu zabezpieczenia roszczeń pracodawcy o naprawienie szkody wyrządzonej przez pracownika w mieniu pracodawcy, jest sprzeczne z istotą i właściwościami stosunku pracy, z przepisami i zasadami prawa pracy zawartymi w dziale V Kodeksu pracy, a przeto bezwzględnie nieważne (art. 18 § 2 w związku z art. 114-125 k.p., zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., II PK 159/10, LEX nr 1130825).

Oceny stanowiska skarżącego nie sanuje odwołanie się do przepisów Konstytucji, gdyż istotne zagadnienie prawne powinno opierać się na normach prawa materialnego, w których skonkretyzowany jest określony obowiązek (jego brak) strony stosunku pracy. Owszem wykładnia przepisu prawa pracy może wymagać współstosowania interpretacyjnego (wraz z normami konstytucyjnymi), niemniej w każdym wypadku konieczna jest identyfikacja określonej normy prawnej, która winna być wyłożona prokonstytucyjnie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2019 r., III UK 239/18 (LEX nr 2640572).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 389⁹ § 2 k.p.c.